

Wandeling Kunstroute Kerkakkers

1. Mozaïek “Het Kompas” door Hugo Brouwer. (1970)

Hugo Brouwer leefde van 1913-1986 en was een Nederlandse schilder, mozaïekkunstenaar, glazenier en beeldhouwer. Hij woonde en werkte in Nuenen. In de omgeving van deze plaats zijn ook vele van zijn kunstwerken te vinden. ‘Het Kompas’ is een keramisch reliëf en was ooit aan de gevel van basisschool Het Kompas bevestigd. De basisschool heeft na leegstand nog dienst gedaan als voedselbank De Boodschappenmand. Het kunstwerk heeft nu een tweede leven gekregen aan de gevel van één van de 12 nieuwe, gasloze en energiezuinige, sociale huurwoningen voor starters en jonge gezinnen die Woningbelang hier heeft gerealiseerd.

Dat het kunstwerk hier een plek heeft gekregen was het initiatief van betrokken wijkbewoners en leden van wijkcommissie Kerkakkers samen met de Heemkundekring Weerderheem. Zij hebben ervoor gezorgd dat dit kunstwerk bewaard is gebleven.

2. Dit kunstwerk is een zogenaamde Spray Over (2017)

Het heeft als thema: “communicatie/verbinding/netwerken” en is gemaakt door Spray-Over-Productions.

Deze Spray Over is gemaakt op het glasvezelstation van Vodafoon/Ziggo en is tot stand gekomen in samenwerking met wijkcommissie Kerkakkers.

De wijkcommissie heeft tenslotte dezelfde doelstelling als het thema van het kunstwerk.

De afbeelding is gecombineerd met een gedicht in dialect van Mientje Kwinten-Evers van de werkgroep Tongval van de Heemkundekring Weerderheem.

Ook heeft Jesse Elands, leerling van basisschool De Pionier een zogenaamd “elfje” geschreven.

3. “Het Altaar” door Harry Verhoeven. (2000)

“Het Altaar” is gemaakt door Harry Verhoeven, geboren in 1950 en hij heeft zijn atelier in Eersel. Hij gebruikt thema's die een schakel vormen tussen natuur en cultuur, zoals religie, erotiek, kunst en vergankelijkheid.

Harry maakte het kunstwerk in opdracht van de Rotary Club ter gelegenheid voor

het 12 ½ jarig bestaan van de Hofnar in het jaar 2000. “Het Altaar” maakte deel uit van een reeks beelden die hij maakte rond het thema “vieringen in de kerk” en theater heeft raakvlakken met dit thema.

In dit geval is het kunstwerk wel iets meer gericht naar een altaar in een kerk, omdat links en rechts een soort van kandelaars staan. In het midden is het een zon-achtig iets, een monstrans met een centraal punt.

Het is volgens Harry een goed besluit om het werk later te verplaatsen naar het gazon aan de Nieuwe Waalreseweg, want het materiaal Cor-Ten staal wordt alleen maar mooier in de buitenlucht.

“Een geweldige locatie, zeker ook omdat het 's nachts verlicht wordt. Dan vind ik het tien keer mooier. Bovendien stond de St.-Janskerk kort in de buurt!” waren de woorden van Harry.

4. Gedichtentafel (± 2014) met gedicht van Frans Hoppenbrouwers

In de acht jaar dat Frans Hoppenbrouwers (1940-2013) gemeentedichter van Valkenswaard was (2005-2012), schreef hij ruim 90 gedichten over markante plekken in Valkenswaard. Een selectie hiervan is rond 2014 vereeuwigd op 26 fraaie tafeltjes, op of vlakbij de plek waar ze over gaan. Zeven tafeltjes zijn onderdeel van een VVV-wandelroute van 4.1 km en de overige 19 zijn opgenomen in een fietsroute van 43 km.

Eén tafeltje vormt een uitzondering; dat staat in Handel (vanwege de jaarlijkse processie).

Naast het werk van Frans Hoppenbrouwers staat op elk tafeltje een tweede gedicht, geschreven door een Valkenswaardse scholier. Leerlingen van alle basisscholen en scholengemeenschap WERE Di hebben in het kader van het project ruim 700 gedichten geschreven over dezelfde bijzondere locaties en daaruit is een selectie gemaakt. Het vogeltje is toegevoegd omdat Frans zo'n liefhebber van vogels was.

5. “Roestig Ding” door Koos Verhoeff (2012/2013)

Koos Verhoef was een Nederlands wiskundige en beeldend kunstenaar. Hij werkte o.a. aan de TU in Delft en na zijn pensionering legde hij zich helemaal toe op het maken van “Wiskunst” zoals hij het zelf noemde.

De naam “Roestig Ding” heeft de echtgenote van Verhoeff aan het kunstwerk gegeven. Het is gemaakt van Cor-Ten staal en verbeeldt een klaverbladknoop met balken die d.m.v. verstekverbindingen met elkaar verbonden zijn.

Die balken hebben een gelijkzijdige driehoek als dwarsdoorsnede.

In de jaren 1980 begon Koos, aanvankelijk in nauwe samenwerking met de beeldende kunstenaar Popke Bakker, met het ontwerpen van kunstwerken op basis van wiskundige principes die hij in computerprogramma's vastlegde. Zijn werk werd in binnen- en buitenland tentoongesteld en een aantal van zijn kunstwerken is op openbare plaatsen te zien zoals bijvoorbeeld ook op de rotondes Damianusdreef/Tienendreef en Leenderweg in ons dorp.

Zijn kleindochter Amy Verhoeff maakt nu naam als kunstenaar en woont in zijn voormalige woning, een boerderij aan de Keersop uit 1852. In de tuin van de boerderij staan nog vele kunstwerken van opa Koos. Koos Verhoeff heeft zijn kunstenaars talenten dus doorgegeven aan het nageslacht.

6. “Weder” door Dirk Verberne (2012)

De kunstenaar Dirk Verberne uit Helenaveen is in 1982 geboren en getogen in de Peel en opgeleid aan de Design Academy in Eindhoven. Dirk Verberne gebruikt de smeed en lastechnieken om zijn stoere maar ook sierlijke vogel- en plantsculpturen in Cor-Ten staal vorm te geven. Het ruige land van de Peel, het zwarte water, de flora en fauna en oude verhalen over deze streek vormen een belangrijke inspiratiebron voor zijn werk.

Sierlijkheid en ambachtelijkheid vallen direct op bij het werk van Dirk Verberne. Zijn favoriete onderwerpen, vaak vogels en planten worden in vloeiende bewegingen weergegeven. Door deze organische vormgeving passen de werken mooi bij de omgeving, waar ze onderdeel van uit lijken te maken.

In zijn techniek is hij zeer veelzijdig. Er wordt veel gesmeed, gelast en gehamerd met Cor-Ten staal. Bijna alle bewerkingen komen aan bod. De natuurlijke oxidatie geeft de beelden tenslotte een warme gloed.

7. Optocht door Pieter Kortekaas (1988)

Op deze plaats stond van 1928 tot 1988 het broederhuis van de Broeders van Onze Lieve Vrouw van Lourdes. Het kunstwerk “Optocht” is aangeboden aan het gemeentebestuur van Valkenswaard door Bouwcoördinatie Valkenswaard de ontwikkelaars van “Domein Het Schild” vanaf 1989.

Pieter Kortekaas, geboren in 1943, is een Nederlands beeldhouwer en woonde tijdens de bouw van de Berlijnse Muur in Berlijn. Deze bouw had grote invloed op zijn latere werk. Vanaf 1980 begon Kortekaas zich definitief te richten op het werken met brons. Kortekaas heeft zijn atelier nu al weer jaren in St. Anthonis en bij het theehuis van mevrouw van Best aan de Molenstraat in ons dorp staat ook een kunstwerk van hem.

8. Herdenkingssteen (1937)

Ter gelegenheid van het huwelijk van prinses Juliana en prins Bernhard op 7 januari 1937 plantte de gemeente deze paardenkastanje boom. Daarbij werd de herdenkingssteen geplaatst. De wijkcommissie is nu, op initiatief van wijkbewoner Frits Hendriks, samen met de gemeente aan het onderzoeken of de steen gerestaureerd kan worden of eventueel vervangen.

9. De Dorpspomp (±1900)

Vanaf circa 1900 tot 1955 stond deze dorpspomp naast het kiosk aan de Leenderweg, nabij de Eindhovenseweg. De gietijzeren romp is destijds gemaakt bij IJzergieterij De Prins Van Oranje te 's-Gravenhage. De pomp is verwijderd in 1955 toen het kiosk werd afgebroken. De dorpspomp is teruggevonden in een tuin aan de Leenderweg. Op initiatie van de toenmalige wethouders Theo Geldens en Bram Bots volgde er een grondige restauratie, waarbij door de beeldhouwer Jan van den Akker van Beeldhouwcollectief De Verbeelding aan de Dommelseweg een nieuwe sokkel van Belgisch natuursteen is gemaakt. Ook het waterbekken moest opnieuw gemaakt worden. Hierbij werden foto's gebruikt die Wil Peels van de Heemkundekring Weerderheem verzamelde. Daarna is de pomp in september 2025 weer geplaatst op de Markt en aangesloten op de waterleiding via een sensor-paaltje.

10. Het Marktpaviljoen (2025)

Drie kiosken gingen dit marktpaviljoen al voor. Vanaf 1882 stond hier al een tweedehandse kiosk afkomstig van het Eindhovens Mannenkoor uit Stratum. Helaas is daar geen foto van beschikbaar. De kiosk werd in 1890 vervangen door een sierlijke versie met torentje en die stond er tot 1929, waarna deze is vervangen door een eenvoudige uitvoering die er tot 1955 heeft gestaan i.v.m. de reconstructie van de kruising Leenderweg met de Eindhovenseweg. Het nieuwe marktpaviljoen is er op initiatief van vele inwoners gekomen, met subsidie van de provincie. Nadat diverse ontwerpen zijn beoordeeld is gekozen voor een dichte versie.

dorpspomp

2^e kiosk 1890 - 1929

3^e kiosk 1929 - 1955